

פרוטוקול מס' 43

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט

מיום ד, ד' בחמוז תש"ל - 8.7.1970 - בשעה 8.30

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:
י . ש . בן-טאיר - היו"ר
ש . ז . אברמוב
א . א . אנקוריון
ד . א . ארזי
י . א . ארידור
פ . ב . ביבי
ש . פ . פרידמן
י . ק . קורן

מוזמנים:
א . י . ירין - מטעם משרד המשפטים
פ . ש . שלגי - מטעם משרד המשפטים

ניצב משנה קרחי (מטעם משרד המשטרה)
ניצב משנה בן-ארי (מטעם משרד המשפטים)

מזכירת הוועדה: ד . פ . פלחי

ר ש מ ו :
ע . ע . עצמון
א . א . סידי

סדר-היום:

1. חוק לתיקון דיני העונשין (עבירות שוחד), (תיקון מס' 4), תש"ל-1970.
2. חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, תשכ"ט-1969.

(0830-130770)

פוחח אח הישיבה.

היו"ר י. ש. בן-סאיר:

1. חוק לתיקון דיני העונשין (עבירות שוחד)
(תיקון מס' 4), תש"ל-1970:

היו"ר י. ש. בן-סאיר: התיקון המוצע קובע שהודאות החוק

יחולו על מספר גופים נוספים המספקים שירותי בריאות, חינוך, סעד, או שיכון, או המטפלים בעניני עובדים והם מנויים בתוספת, למעשה, על אותם תאגידים שהביעו רצונם להיכלל בתוספת. שר-המשפטים מסר בדברי הפתיחה בקריאה הראשונה, כי מתוך שלושים תאגידים שפנו אליהם בענין זה הביעו רק ששה את רצונם להיכלל בחוק. בקריאה הראשונה הציגו כמה מחברי הכנסת את השאלה העקרונית - אם החוק אינו צריך לחול על כל הגופים האלה, ולא רק על אותם הגופים שביקשו זאת. שר-המשפטים התנגד לרעיון הזה.

מ. שלגי: לדברי שר-המשפטים, מדובר כאן בחוק

פלילי ובעבירות שוחד, כן שהשאלה אם העובד הוא בתוך מסגרת החוק או מחוצה לו צריכה להיות ברורה לו באופן חד-משמעי. כן לא רצוי שבמשפט פלילי יבדרו את טיב התאגיד - אם הוא מספק שירותים ציבוריים או לא - זה צריך להיות ברור מראש.

כן אמר שר-המשפטים כי הרשימה שבתוספת בהחלט ללא ממצה ובכוונתו להרחיבה, וזאת לא בהתאם לרצונו של כל תאגיד. לפי התיקון המוצע, סוסמך שר המשפטים, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, לצרף לתוספת תאגידים נוספים. הכוונה היא לכלול בה תאגידים בעלי מעמד ציבורי, שהציבור נזקק לשירותיהם, ולא תאגידים שבאופן פורמלי הם מספקים שירותים לציבור אבל אין זה רלבנטי לגביהם.

מ. ביבי: אני חוסך בהצעת התיקון. אני מניח

כי אותם גופים שלא ביקשו להיכלל בתוספת, יעשו זאת במרוצת הזמן, כדי לשמור על שמם הטוב של עובדיהם ולהגן על לקוחותיהם.

עם כל אהדתי לליגה לזכויות נשים בישראל, אינני חושב כי מקומה ברשימת התאגידים שבתוספת, כי אין זה תפקידה העיקרי לספק שירותי סעד במובנם הקלאסי. אם כך, נצטרך להענות לבקשתם של גופים דומים אחרים להצטרף לרשימה, למשל, אק"ם, ועי"כ נרחיב את החוק ללא צורך ונסטה מהרעיון המונח ביסודו של החוק.

י. קורן: החוק צריך לחול על כל תאגיד

המספק שירותים לציבור. אני מציע להרחיב את רשימת התאגידים שהחוק יחול עליהם, נוסף להודאה המסמיקה את השר, בתקנות, להוסיף עליה.

הייתי מעוניין לדאוג את רשימת שלושים התאגידים שפנו אליהם בבקשה להצטרף לתוספת.

היו"ר י. ש. בן-מאיר: האם אנשי משרד המשפטים יכולים להביא עוד היום, עד השעה 11.00, את רשימת האיגודים שפנו אליהם בבקשה להצטרף לתוספת?
ס. שלגי: כן.

היו"ר י. ש. בן-מאיר: נמשיך את הדיון בנושא זה בשעה 11.00.

2. חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, תשכ"ט-1969:

היו"ר י. ש. בן-מאיר: קיבלנו שני מכתבים בענין חוק זה:
1. מעורך-דין איסר לובוצקי המבקש להופיע בפני הוועדה, אני מציע לבקש ממנו להגיש לנו תזכיר בכתב;
2. מעורך-דין שמרון בשם איגוד שמאי הביטוח בישראל, כיקשתי גם ממנו להגיש בינתיים תזכיר בכתב, לאחר שנקבל את התזכירים נחליט אם להזמין אותם, ואם נחליט בחיוב - נעשה זאת באמצעות ועדת משנה.

היום נשפט מאנשי המשטרה אינפורמציה בקשר לחקירות פרטיות ושירותי שמירה.

ניצב משנה קרתי: מקצוע החקירות הפרטיות הוא מקצוע מוכר במדינת הארצות המפותחות בעולם וגם בישראל, אפילו בתקופת המנדאט פעלו בארץ-ישראל משרדים שעיטורם היה איסוף אינפורמציה או ניהול חקירות, שהעסיקו בלשים פרטיים כמו תדאר, אלמוג ואחרים, שהתפרסמו גם בספרות הכללית. מספר הבלשים אז היה קטן, כולם היו אנשים מוכרים, אנשי ציבור, גם היקף העסקים היה די מצומצם, ולכן לא היו כל בעיה.

בשנים האחרונות השתנתה התמונה מכמה בחינות: מספר המשרדים גדל בקצב מהיר מאוד, עד כדי כך שהיום אין לנו כמעט אפשרות, ללא חקירה ובילוש יסודי, לנקוב במספר המדויק של המשרדים הפועלים בארץ, מפני שלא כולם נקראים משרדי חקירות. חלקם מאוגדים באיזה שהוא תאגיד חוקי וחלקם הם תאגיד של אדם אחד.

חלק מהמשרדים מצוהלים ע"י אנשים שעבדו במשטרה ופרשו לגימלאות, או התפטרו לפני שהגיעו לגיל הפרישה, והם מנצלים את הידע והנסיון שרכשו בעבודת המשטרה, יש כאלה שרכשו את הידע והנסיון שלהם בשירותים ממשלתיים אחרים, ויש גם אנשים ללא כל הכשרה וידע.

חופעה נוספת שאנחנו עדים לה לאחרונה - חלק ניכר ממשרדי החקירות חדר גם לתחומי עיסוקים אחרים, אמנם קרובים אבל שונים מנושא החקירות; לדוגמה: גביית חובות. בתקופת המיתון, כאשר היו קשיים בגביית חובות, קיבלו על עצמם משרדי החקירות את התפקיד לבלוש אחרי החייבים כדי לגלות רכוש או נכסים, זה היה הצד הלגטימי, אך נילוו לכך גם תופעות שליליות של שימוש באמצעי לחץ, או ניצול אמצעים בלתי הוגנים לגילוי אינפורמציה על רכוש, או אינפורמציה

אחרת שבאמצעותה אפשר היה לאנוס את החייב לשלם. היו גם מקרים שמשרדים כאלה קיבלו על עצמם את הגבייה תמורת אחוזים, והיו גם מקרים קיצוניים של קניית חובות, שבהם אמנם הסיכון גדול יותר אבל גם הרווח הוא גדול יותר. היו גם מקרים של שימוש בכריונות, איומים ולחץ.

תחום נוסף של משרדי החקירות הוא - השמירה בגלל דיבוי הגניבות. גדל מספר המפעלים בעלי רכוש רב - ציוד, מכונה, כספות, יהלומים וכד' - ויש היום כמה משרדים גדולים שהחזילו כמשרדי חקירות ושענף השמירה הפך אצלם לענף המרכזי. יש משרדים המעסיקים אלפי שופרים.

לאור ההתפתחות העצומה במשרדי חקירות ובילוש, גבייה ושמירה, קיים חשד מבוסס שאלמנטים שליליים יחדרו לתחום הזה. לכן, הגענו למסקנה שמן ההכרח להסדיר את השטח הזה במסגרת חוקית שתאפשר למדינה לרוסות את האלמנטים שיעסקו במקצוע הזה, על כל שלוחותיו, באמצעות גוף שיקבע כללי התנהגות ואתיקה מקצועית, שיברר תלונות ותהיה לו גם הסמכות להשעות או לאסור על אדם מסויים לעסוק במקצוע, דבר שהוא היום פרוץ ואין כל גוף היכול לבצע זאת. אנחנו רוצים גם להציע תנאי כשירות מינימליים לעיסוק במקצוע, למשל, ידיעת מספר סעיפים דלבנטיים של החוק הפלילי, הפרוצידורה הפלילית, זכויות וחובות של הפרט, בעיקר - מה אסור לחוקר פרטי לעשות.

אשר למשרדי שמירה, בעוד שאנחנו דורשים מהמנהלים אותם הכישורים שאנחנו דורשים מהחוקרים, מהשופרים אנחנו דורשים לפחות בדיקה משטרתית לגבי עברם. ידוע לנו על אנשים בעלי עבר פלילי שחדרו למקצוע השמירה, לפעמים מתוך כוונות טובות, אך יש גם מקרים של אנשים כאלה שחדרו למקצוע כדי לרכוש ידע ואינפורמציה והם משתפים פעולה עם פורצים, על-מנת לפגוע באותו רכוש שהם מטוננים על שמירתו.

ערכנו סקר על הנושא הזה בארצות שונות. מצאנו שתי גישות: במרבית המדינות בארצות הברית מוסדר הדבר ע"י חקיקה מקומית הקובעת כישורים מינימליים לעיסוק במקצוע. יש מקומות שבהם יש צורך ברשיון מיוחד הניתן ע"י גוף ציבורי, מוניציפאלי או ממלכתי, הקובע גם כללי אתיקה מקצועית, יושר, התנהגות, התייחסות לגבי סודות, אמצעים להשגת אינפורמציה וכד'. באנגליה, למשל, הדבר אינו מוסדר בחוק ואין פיקוח של המדינה, אולם קיים איגוד וולונטרי של משרדי החקירות - דוגמת איגוד רואי חשבון ואיגודים מקצועיים אחרים - שלא נקבע ע"י החוק, אולם יש לו מרות ושליטה על כל חבריו, ולמעשה משרד שאינו מסונף לאיגוד זה אמנם אינו עובר עבירה פלילית אך אינו מוכר ואינו זוכה לאותו מעמד שזוכים בו המשרדים המסונפים לאיגוד.

חלק ניכר מהאנשים העוסקים במקצוע זה עושים זאת כשירות למפעל או למוסד, ובהצעת החוק לא התכוונו לאנשים אלה. בהצעת החוק התכוונו למשרד הנותן שירות לכל פונה על בסיס של התקשרות.

השאלה העיקרית שהתעוררה בקשר לחוק הזה הייתה - האם יש מקום לחקיקה או להתערבות המדינה בעיסוק זה? סברנו כי תחום זה שונה מתחומים מקצועיים אחרים בכך שהוא נותן לעוסק בו אפשרות לחדור לחייו הפרטיים של האדם ולהשיג אינפורמציה רגישה מאוד, ולא יתכן שאדם יעסוק במקצוע זה מבלי שתהיה מסגרת משמעתית אשר תפקח על התנהגותו וכיצד הוא משתמש באינפורמציה זו.

דבר נוסף שהטריד אותנו היה: בארץ וגם בארצות אחרות יש מקרים רבים של התחזות כאיש מרות, כאשר אדם מציג עצמו כבלש, ולעתים הוא גם מצוייד בתעודה ממשרד חקירות הדומה לתעודה של שוטף, לא מן הנמנע שאנשים רבים מגלים דברים שלא היו מגלים אותם אילמלא הוטעו לחשוב כי הוא איש רשות הטוסמך לחקור אותם ולקבל מהם אינפורמציה. אנו מקווים שהחוק הזה אף יקבע איך צריך משרד כזה לכנות את עצמו וכיצד צריך חוקר כזה לזהות עצמו, במגמה למנוע את הטכנה שהחוקרים הפרטיים יחיימו להיות אנשי רשות.

ר. ארזי:

איך אפשר, לדעתכם, למנוע שהאינפורמציה אותה אוסף החוקר הפרטי לא תפגע בצנעת

הפרט?

חבר-הכנסת כיני - שנאלץ לעזוב את הישיבה - ביקש ממני להציג לכם את השאלה: באיזו מידה יש בעבודת החוקרים הפרטיים פגיעה בחרויות האזרח הנתונות לו בחוק?

י. ארידור:

אני מחייב את החוס המוצע, אולם מדוע אינכם מציעים לכלול בו גם את החוקרים העובדים בשירותם של טוסדות או מפעליים? אמנם המעביד אחראי, אולם כיצד תוכלו לפעול נגד חוקר שלא נהג כשורה אם לא יהיה לכם מכשיר חוקי כלפיו?

האם אפשר לקבל אינפורמציה כמה משפטים הוגשו ע"י המשטרה במשך תקופה מסוימת על שימוש בבריונות לגביית חובות, או על שיחוף פעולה של שומרים עם עבריינים?

ש. פרידמן:

מהו הגבול בין הסמכות המוצעת בחוק לחוקר הפרטי לבין צנעת הפרט?

אתם מציעים לדרוש תעודות יושר מפועמדים לתפקידי שמירה; האם זה בלבד מבטיח גם את הרמה האתית הדרושה, שהרי תעודת יושר נותנים לאדם שאין נגדו שום הרשעות פליליות; מה מראה הפרקטיקה בנושא זה?

באיזו מידה משתמשת המשטרה בחוקרים

פרטיים ומהי הפרקטיקה בנושא זה?

מהו הרקע לכך שצריך להעסיק אלפי שומרים, האם הדבר מעיד על בעיה רצינית בשטח זה?

מ"פ היו"ר ש. ז. אברטוב:

האם כמה ממשרדי החקירות - הטולידיות

שבהן - מוכנות לגלות אינפורמציה למשטרה ולסייע לה במידה שהיא נזקקת לכך?

מה הם הכישורים המכסימליים ביותר

הדרושים בחו"ל לגבי חוקר פרטי?

מדוע אינכם מציעים לכלול בחוק גם אנשים

המועסקים ע"י מעביד אחר, נניח, בנק, שלמעשה עבודתם משרתת את הציבור?

ניצב משנה קרתי:

כאשר דנו בניכוש הצעת חוק והנאתה בפני הכנסת, התלכטנו קשות בנושא - האם אפשר לקבוע את כללי ההתנהגות והאתיקה המקצועית, כל המותר והאסור, מה וכיצד, במסגרת של חוק חרות, או עדיף להשאיר זאת לאותו גוף שיפקח על העיסוק הזה שהוא יקבע את כללי האתיקה המקצועית וגם יבדוק תלונות על חריגה מהן. הגענו למסקנה שהדרך השניה הרבה יותר מעשית ואף יותר גמישה וניתנת להתאמה לפי הצרכים ולפי הנסיון שיירכש. בחוק נקבעו רק איסורים כלליים. יתכן שאיגוד ענף החקירות יבוא עם הצעה לקביעת כללי התנהגות ואתיקה - לנו לא ידוע על כללים כאלה שגובשו ע"י משרדי החקירות.

ר. ארזי:

האם, לדעתכם, צריך לקבוע בחוק כללים כאלה?

ניצב משנה קרתי:

הגענו למסקנה שלא יהיה זה מעשי לנסות לקבוע עכשיו כללים במסגרת נוקשה של חוק חרות בעניינים שהם די גמישים.

ר. ארזי:

האם לא הכאתם בחשבון שחוקר פרטי עלול להיכנס בחקירתו לעניינים הקשורים בצנעת הפרט?

ניצב משנה קרתי:

בחוק לא מדובר על מעמד מסויים של חוקר, או על התעודה שהוא צריך לשאת. יתכן שוועדה האתיקה תקבע שהוא חייב להיות מצויד בתעודה מטעם מעבידו, אבל לא תהיה לו תעודה רשמית.

ניצב משנה בן-ארי:

החוק אינו מתכוון להעניק לחוקר הפרטי מעמד של שוטף, ואף לא להעניק לו איזה שהן סמכויות, אלא רק להכניס אותו תחת פיקוח החוקר צריך לאסוף אינפורמציה באופן שלא יפגע בצנעת הפרט, ואם יפגע - הוא יצטרך לתת את הדין לפי החוקים הקיימים. נוח יותר לקבוע כללי אתיקה בתקנות, ולא במסגרת חוק שהכנסה מקבלת, כי קשה להיכנס לכל פרט, זה מתגבש במרוצת הזמן.

ניצב משנה קרתי:

אותה תשובה מתייחסת גם לשאלה בענין הפגיעה בחרויות הפרט. במידה שהחוקר הפרטי יעבור על הוראות החוק הפלילי הכללי, הוא יתן את הדין, ואם ועדת האתיקה תטיל מגבלות נוספות - הוא יהיה צפוי לדין בפני גוף.

לא הצענו לכלול במסגרת החוק גם חוקר העובד בשירותו של מעביד אחד, מפני שקשה להגדיר שהחוקר רוב האנשים המבצעים חקירות בשביל מעביד אחד, אם זה פוסד ציבורי או פרטי, אינם נקראים חוקרים. ברוב המקרים הם עוסקים גם בתפקידים אחרים.

י. ארידור:

אולם אתם מציעים לכלול בחוק גם אנשים עצמאיים שאינם נקראים חוקרים.

נציע שהם לא ישתמשו בכינוי "חוקר",
אלא בכינוי אחר שנקבע בחוק.

ניצב משנה קרת'י:

סיבה נוספת: אנחנו רואים הצדקה
להתערבות המדינה בעיסוק הזה רק כאשר השירות ניתן לכלל כשירות ציבורי,
ולא כאשר פקיד מסויים במוסד מבצע תפקיד חקירה עבור מעבידו בלבד.
הכוונה היא שכל אדם יוכל לפנות למשרד חקירות בתוך הנחה שהוא משרד
הגון, השומר על זכויותיו ולא יפגע לרעה באינפורמציה שהוא ימסור לו
לצורך ביצוע המשימה.

למי שנפגע לא איכפת באיזו צורה מקבל
הפוגע את שכרו.

י. ארידור:

קשה להשיב לשאלה זו מבחינה עקרונית.
הקושי שהחוק הזה בא להתגבר עליו נמצא

פ. שלגי:

בתחום החוקרים בשביל הציבור, מעביד פרטי המעסיק חוקר הוא בדרך-כלל
מעביד של מוסד סולידי - בנק או חברה.

הנדרש ביטוח השולחת חוקר פרטי כדי
לחקור בעניין תאונת דרכים, למשל,
עושה פעמים רבות פעמים שלא ייעשו, ועל כך צריך לפקח.

י. ארידור:

במידה שמועסק חוקר ע"י מוסד פרטי
לצרכיו בלבד, זהו בדרך כלל מוסד
סולידי המעוניין בחקירה בתחום די מוגדר - בעניין כלכלי או פיננסי,
שאינם מסוג העניינים המביאים לפגיעה רצינית בתחומים הפרטיים, ובדרך-כלל
אינפורמציה כזאת איננה מופצת בציבור, אפשרות של פגיעות המפניצות
קיימת דוקא אצל החוקרים הנותנים שירות לכל. נכון שגם חוקר של מוסד
פרטי עלול לפגוע, ואם הוא עובר על הוראות החוקים הקיימים הוא צפוי
לדין, אולם חשבנו כי מוטב להגביל את האמצעים הנוספים שהחוק בא לקבוע
לתחום הפגוע - תחום השירות הציבורי.

פ. שלגי:

חוקר מטעם מוסד פרטי יהיה, מצד אחד,
חפשי מפיקה, אולם מצד שני יאסר
עליו להשתמש בתואר "חוקר".

ניצב משנה קרת'י:

הפיתוי לעבור את הגבולות הוא גדול
יותר אצל החוקר הצוחן שירות לכל
מאשר אצל החוקר העובד בשביל מוסד. רצינו לטפל תחילה באותו שטח שהסיכון
בו רב ובוולט, ולא להתרחב לשטח נוסף, למרות שגם בו קיימות תקלות.
אינני חושב שמוצדק להרחיב יותר מדי.

א. יד'ין:

גם האגיד חוץ כשיר לפתוח משרד לחקירות
פרטיות או לנהלו בתנאי שהוא רשום
בישראל.

ניצב משנה קרת'י:

אני מציע לקבוע שרק תאגיד ישראלי
יהיה רשאי לעסוק בתחום זה.

ר. ארזי:

ניצב משנה קרת'י:

המשטרה איננה משתמשת בשירותיהם של
משדרי חקירות שמעתי כי בארצות שונות
המשטרה עושה זאת, אולם אלד' הן שמועות בלבד. אצלנו התמנה היא הפוכה -
משדרי החקירות נזקקו לעזרת המשטרה. במקרים רבים לאחר שהחוקרים אוספים
אינפורמציה מסויימת ויש להם יסוד לתביעה פלילית או קובלנה אזרחית -
הם מפנים את הלקוח שלהם למשטרה בבקשה לערוך חקירה גלויה. יש גם מקרים
שפונים אלינו בתלונות, למשל, שחסר כפלאי. במקרים כאלה אנחנו מציעים
לפנות לדואר חשבוני, לשמאי פוסמן או חוקר שיבדוק היכן התקלה, וכאשר
יש נקודת מוצא לחקירה - אנחנו פותחים בחקירה משטרתית גלויה.

אין לי סטטיסטיקה על מעשי בדיונות

ושיחוף פעולה עם עבריינים. בתקופת המיתון, כאשר היו קשיים בגביית
חובות, קיבלנו מספר תלונות על סחיטה, איומים ושימוש בדיונות לצורך
גביית חובות. כמה מוסדות וכמה אנשים פרטיים היו קרבנות למעשי סחיטה,
אך מטעמים שלהם הם סרבו להתלונן, איש מהם לא פטר עדות על כך, עמדו
בפני קיר אטום ולא הצלחנו להביא אף מקרה לדיון. לא מן הנמנע שפה ושם
היו משפטים על סחטנות, איומים, או פגיעה גופנית על רקע של גביית
חובות, או נסיון של כפייה, אולם לא ידוע לנו על מקרים קונקרטיים,
וקשה להצביע על תופעה כזאת. הגיעו אלינו ידיעות על שופרים שקיימו
פגעים עם עבריינים, או תכננו מעשי פשע, אך לא יכולנו לאסוף ראיות
על מקרים קונקרטיים - הזהרנו את המעבידים והאנשים פוטרנו.

אין תעודות יושר - אנחנו נותנים אישור

על העדר עבר פלילי. בהתאם לחוק, אנחנו עורכים בדיקות כאלה בשביל
מוסדות מפלכתיים לגבי עמילי פכס, מודי דרך, עובדי המוסד לכיטוח לאומי,
יועצי פס-הכנסה וכן בשביל נציגויות זרות, וזאת על בסיס הדדי. יש לחץ
גדול עלינו לטפח אינפורמציה כזאת גם לגבי עובדי בנקים ומוסדות מספיים,
כאשר התפקיד מחייב העסקת אנשים שהינם, או לפחות אנשים שאין להם עבר
פלילי. אנחנו בקושי עומדים בפני הלחץ הזה, ועכשיו מעבדים בענין זה
הצעת חוק. מדובר על תעודה המעידה שבמשך תקופה מסויימת לא היו לנושאה
הרשעות פליליות. אנחנו גם נכחיין בין סוגי העבירות - למשל, אם אדם
הואשם בכיגפיה, ספק אם האשמה כזאת צריכה להשפיע על העסקתו כשומר -
וגם במספר המצטבר של העבירות.

ש פרידמן:

האם תפקידו של החוקר אינו תובע סטנדרט
גבוה יותר מאשר העדר עבר פלילי?

הוועדה הזאת תבחון ותחליט על הכישרים
הדרושים.

ניצב משנה בן-ארי:

ניצב משנה קרת'י:

לפי סעיף 4(א)(5), אדם שירצה לעבוד
בחוקר פרטי יצטרך להמציא אישור מהמשטרה
שאין לה התנגדות להענקת הרשיון מטעמי עבדו, או פיו או התנהגותו של
המבקש, או מטעם אחר של בטחון הציבור. במידה שהאיש יהיה מצוייד בנשק,
נקפיד יותר.

מהו הדקע לשימוש ההפוגי בשופרים?

קודם-כל, המציאות - יש ביקוש רב לשופרים, וזאת בגלל כמה סיבות:
גיבול עצום במספר הגניבות, חוסר כוח אדם במשטרה, דיכוי גדול של

רכוש במקומות בלתי מוגנים וחוסר אמצעי בסחון משוכללים, שלא לדבר על מפעלים בעלי רכוש גדול, שיותר זול ונוח להם להעסיק שומרים כאמצעות חברת שמירה, אשר אחראית גם לתקלות שנגרמו בגלל רשלנות מצד השומר.

י. ארידור: האם היתה תגובה של המשטרה על הודעה שנמסרה מטעם מנהל חברת ברינקס, כי להבא תינתן הוראה לירות על פנת להרוג במקרים של שוד או נסיון לשוד?

ניצב משנה קרתי: אנחנו משתדלים לא להתייחס לדברים המתפרסמים בעיתונות. אינני יודע מה בדיוק נאמר. על כל פנים, לא נוכל להגיש תביעה על יסוד הצהרה בלבד. במידה שניתקל במקרה של שומר שהרג ללא הצדקה - הוא יחן את הדין.

י. ארידור: זה יהיה מאוחר מדי.

ניצב משנה בן-ארי: לשומר יש זכות להתגונן.

י. ארידור: זה תלוי בנסיבות, נלפי ההוראה שניתנה - לא תמיד זה יהיה תלוי בנסיבות. אני מציע שיינתנו בענין זה הוראות ברורות: ראשית, שצריך לירות, וזאת השופרים אינם עושים. לא צריך להיתפש מקיצוניות לקיצוניות. צריכה להיות בענין זה הדרך מצד המשטרה.

ניצב משנה קרתי: עד כמה שידוע לי, מדויקים בחברת ברינקס את האנשים בכללי שימוש בנשק, כך שהצהרה הזאת היתה יותר כדי להרגיע את הציבור והלקוחות. בזמנו קיבלה פאתנו הנהלת חברת ברינקס הנחיות בקשר לשימוש בנשק, ועד כמה שידוע לי - ההוראות בענין זה לא שונות.

אשר לכישורים הדרושים בחו"ל לחוקר פרטי, אסור לכם אינפורמציה בכחב על החוק בניו-יורק, בלוס-אנג'לס, למשל, אחד הכישורים הדרושים לחוקר פרטי הוא - עבודה כחוקר במטרה במשך תקופה מסויימת. אנחנו לא מציעים זאת.

ש. ז. אברמוב: האם יש בארץ משרדי חקירות המסתווים, מבחינה מקצועית ומבחינת ההגיות, לפידמות מכובדות בחו"ל?

ניצב משנה קרתי: כן, ידוע לי על פידמות רציניות מאוד, חלק מהן בהנהלת קציני משטרה לשעבר.

ש. ז. אברמוב: מהו מספרם של משרדי החקירות?

ניצב משנה קרתי: אינני יודע. לא כולם משחמשים במינוח איחוד של העיסוק. לא כולם מופיעים

באופן רשמי כמשרדי חקירות.

(אחרי כן - א.ס.)

אני מחדש את הישיבה.

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

בוועדה המישנה לניסוח חדש עומדים לפני גמר חוק הביטוח (בטיחות בעבודה). בעקבות כמה בעיות שצצו תוך כדי הדיון החברר שיש כמה וכמה סעיפים שאיננו יודעים אם בכלל מבחצעים כהלכה או מתבצעים בכלל. ואם כי איננו בבחינת מחוקקים מחדש אלא מנסחים החלטנו לברר את הנקודות הללו. אי לכך הוזמנו ליום ה' הבא בשעה 9.00, נציגי משרד העבודה לוועדת המשנה כדי לשמוע מהם על דרכי ביצוע החוק. במידה ויש חברים שאינם חברי ועדת המשנה אך מעוניינים להשתתף - הרי הם מוזמנים.

חוק לתיקון דיני העונשין (עבירות שוחד) (תיקון מס' 4), תש"ל-1970

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

לפי הצעת חה"כ קורן ביקשנו את נציגי משרד המשפטים להביא לפנינו את הרשימה של 30 מוסדות - כפי שאמר שר המשפטים - אשר נשאלו אם מוכנים הם להכלל באותה תוספת הכלולה בחוק הנדון, ואשר מהם נענו בחיוב רק ששה, אותם גופים המנויים בחוספת.

א. ידין:

עלי להדגיש שוב, שהפניה אל אותם גופים מטרתה לא היתה לגייס הצטרפות אלא לברר את התגובות של הגופים האלה. עמדת משרד המשפטים תמיד היתה, שהכללת או אי-הכללת גוף בתוספת זו אינה תלויה בהסכמת אותו גוף. מי שצריך לאשר את החוספת, או שינויים בה, דהיינו ועדת החוקה, חוק ומשפט, יכולה לעשות זאת גם בניגוד לעמדת הגופים.

כבר נאמר כאן שאיך זו רשימה סופית ושאיך אנו מתנגדים להרחבת הרשימה ולהכנסת שינויים בה.

אשר למספר, כנראה היו 30 מכתבי-פניה, אך אלה לא הלכו דווקא ל-30 כתובות שונות, והפניה היתה בסך הכל ל-17 מוסדות. למעשה לא עשינו מחקר מקיף של הגופים שאולי היו יכולים לבוא בחשבון. רשימה זו לקוחה מצו שהוצא פעם על סמך חוק ההתגוננות האזרחית לגבי ארגונים, שבשעת הצורך מותר לפנות אליהם ולגייס את עזרתם לפעולות של הג"א, אבל זה לאו דווקא אותו דבר שמתכוונים בחוק זה, בפרט שלא כל הארגונים האלה עוסקים לא בשיריון ולא בחינוך ולא בענייני עובדים, חוץ מארגוני העובדים שנזכרים כאן. אם להשלים את הרשימה יש לברר את העניין בירור נוסף.

י. קורן:

מי הם אחם 17 גופים?

א. ידין:

מגן דוד אדום בישראל, קופת חולים של ההסתדרות הכללית, קופת חולים של העובדים הלאומיים, קופת חולים עממית, קופת חולים של הציונים הכלליים, ויצ"ו - הסתדרות עולמית נשים ציוניות, מועצת הפועלות, ארגון אמהות עובדות, חנועת האשה הדתית-לאומית, איגוד נשים ליברליות, איגוד נשים אקדמאיות, ליגה לזכויות נשים בישראל, התאחדות נשים לשיווי זכויות, בריית נשים חרות, קופת חולים מכבי, הסתדרות נשי אגודת ישראל.

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

אני רואה בתוספת את ההסתדרות הכללית של העובדים בישראל אך אינני רואה את הסתדרות הפועל המזרחי ולא את הסתדרות עובדים לאומית.

א. אנקוריין:

חוספת זו מראה לאיזה אבסורד יכולים אנו להגיע בדרך זו, איך אפשר לפרסם חוק אשר יכלול תוספת עם עשרה ארגוני נשים המתחרות בכבוד להמנות על אלה

שאצלם אסור לתת שוחד. הדעת לא סובלת זאת. אני חושב שכל העניין צריך להיות מבוסס על קריטריונים אובייקטיביים ולא על רצונו של מישהו להצטרף או לא להצטרף. הקריטריון נמצא בעצם בהגדרה בסעיף 1(1): "ועובד של תאגיד המספק לציבור שירותי בריאות, חינוך, סעד או שיכון, או המטפל בעניני עובדים", ואחרי כן נאמר "והתאגיד מנוי בתוספת". אני מוכן להשמיט את המלים "והתאגיד מנוי בתוספת".

אני מביין שהיו הצעות להוסיף "תרבות" אחרי "חינוך" וכן "ספורט". יש לחשוב אם אין עוד איזה שירות המעניין את הציבור. לדעתי, ניסוח כזה לא יהיה לוקה באי-בהירות, מפני שהוא יחול על כל תאגיד שעוסק באחד השירותים האלה - בין אם זו חברה פרטית או ציבורית, אגודה עותומנית או שותפות.

י. ארידור:

אולי כדאי להנהיג נוהג להחזיר חוק למשרד המשפטים אחרי שהוא נמצא כבר בוועדה. אני מציע להחזיר את החוק הזה למשרד המשפטים, כדי שיגיש לנו כבר בשלב זה נוסח לבן ולא כחול, מפני שקשה מאד לעבוד על הנוסח הכחול - גם מבחינה עקרונית וגם מהבחינה הניטוחית. על הבחינה העקרונית כבר העירו בעת הדיון בקריאה הראשונה בכנסת, שיש ליקויים בתוספת, שיש ליקוי בעצם קיומה של התוספת. כי תוספת זו מתייחסת למוסדות ספציפיים, והלא גם אותה אפשר היה לנסח בצורה של הקניית סמכות לוועדה לקבוע סוגי מוסדות ולא מוסדות ספציפיים. למשל: מפעלי או מוסדות ספורט, מפעלי תרבות וכו'. אבל לתת סמכות להבדיל בדרך מפעלי התרבות או הספורט - זה לא מובן. אם נגיע להגדרות ספציפיות נחקל בקשיים ללא סוף.

לפי סעיף 1 צריכים להיות שני תנאים וכדי שהחוק יחול. תנאי אחד: שזה יהיה עובד של תאגיד המספק לציבור שירותי בריאות, חינוך וכו'; התנאי השני: שהתאגיד יהיה מנוי בתוספת. מכאן יוצא שהחוק יכול שלא לחול גם על תאגיד שהוא מנוי בתוספת אם ההגדרה בפסקה (1) איננה מכסה אותו. אבל לא רק זה. החוק לא יחול גם על ההסתדרות הכללית של העובדים בישראל, משום שלפי מיטב ידיעתי גוף כזה איננו קיים. השם הנכון הוא "בארץ ישראל".

אינני רואה שום הגיון להפלות בין גופים מאותו סוג. אם, למשל, אנחנו רוצים שחוק זה יחול על הסתדרויות המטפלות בעניני עובדים - הוא צריך לחול על כולן. הוא הדין בכל יתר הסוגים.

י.ה. קלינגהופר:

אני מביין שזהו חוק פלילי. כלומר, מטילים בו סנקציה יותר חמורה על סוגים מסויימים של בני אדם בשל קבלת שוחד. היות ואנחנו חיים בתקופה בה המדינה משתלטת והולכת על כל תחומי החיים, אולי מוטב שנעשה מזה חוק כללי החל על כל אדם. נגדיר מה זה שוחד, מה זה קבלת שוחד ונחיל את הנוהג הפלילי הזאת על כל אחד. אני מביין שבצד קצת מהמגמה הזאת מתבטאת בחוק זה, משום שהבחנה בין גופים סטטוטוריים ולא סטטוטוריים, גופים שהם תאגידים ציבוריים ואחרים, משקלה יורד והולך נוכח התמורות העמוקות המתחוללות בחברה, במשק ובחיי הציבור. על כן גם מחברי ההצעה השתדלו לעשות את היסודות הפרסונליים של החוק ליותר גמישים, ואף על פי שהפרוש הזה כבר היה קיים בפסקות מ-1(1) עד 10(1) שבסעיף 1, ושם הוא רחב מאד וגמיש, חשו מחברי ההצעה שזה עדיין יותר מדי צר ומצומצם, וזה עדיין לא עונה על מה שצריך להיות כלול בעבירת שוחד מבחינה פרסונלית. על כן באו והוסיפו את מה שמציעים להוסיף בהצעת החוק.

התוספת איננה מוצאת חן בעיני מבחינת מיבנה החוק. בדברי ההסבר נאמר שנכללו בתוספת גופים שהביעו רצון להכלל בה. מכאן נובע שאותם ששה גופים שהם מנויים בתוספת יופיעו בספר החוקים עצמו, בעוד שהאחרים, שיתווספו לאחר מכן, לא יופיעו בתוספת אלא יתפרסמו בקובץ התקנות. הבחנה זו בין גופים, אפילו היא

חיצונית בלבד - מומר מסיימת כלי הפרסום - מגלה מקריות שאיננה הולמת חוק פלילי. על כן, אולי מוטב לוותר על התוספת. כי זה באמת מקרי. מפני שגופיה מסויימים כבר נתנו את הסכמתם - כוללים אותם בתוספת בניגוד לאחרים. אני מציע לוותר על התוספת ולעשות את החוק לחוק מסגרת. לאחר קבלת החוק בכנסת יביא שר המשפטים לוועדה רשימה כוללת יותר ואז הפרוצדורה לגבי כולם תהיה אחידה.

ח.י. צדוק: אני מסכים להצעת חה"כ קלינגהופר. אני מחייב את המגמה להרחיב את תחולת חוק השוחד על עובדי מוסדות ציבור שאינם כלולים היום בחוק.

עם זאת, אין אנו יכולים להסתפק בהגדרה עניינית ללא רשימה אשר תפרט את המוסדות האלה. מדוע? כי אנחנו עוסקים בחוק פלילי ואיננו יכולים להשאיר את העניין בגדר הגדרה כוללת. הציבור, שהוא העבריין הפוטנציאלי, צריך לדעת למה הוא צפוי.

אשר לניסוח, לדעתי זה שייך לרשימת עשר הפסקות הקיימת. שם צריך להוסיף פסקה (11) אשר תגדיר עובד של מוסד ציבורי. אחרי זה נגיד מה מהותו של מוסד ציבורי זה, ובסוף נאמר שרשימת המוסדות תיקבע על ידי שר המשפטים באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט.

היות ואנחנו מדברים על עובדים במוסדות המספקים שירותים לציבור, ובחוק יש הגדרה של "עובד הציבור", השאלה היא אם ההגדרה הולמת גם אנשים אלה.

מר שלגי: ההגדרה של "עובד הציבור" שמישה גם לצרכי חוקים אחרים לגמרי. היא נמצאת בחוק לתיקון דיני העונשין (עובדי הציבור) ובחוק זה אנחנו עושים רפרנס לחוק ההוא. אולם אינני חושב שאפשר להכניס פה הגדרה שיכולות להיות לה השלכות על חוקים אחרים.

ח.י. צדוק: הייתי רוצה שזה ייבדק. למשל: האם עובדי חברת החשמל עם עובדי הציבור?

מר שלגי: אם הממשלה משתתפת בהנהלת החברה - כן.

ח.י. צדוק: הייתי רוצה שייבדק לאילו מטרות משמש ההגדרה של "עובד הציבור" בחוק לתיקון דיני העונשין (עובדי הציבור).

היו"ר י.ש. בן-מאיר: בדיון בעת הקריאה הראשונה בכנסת עוררתי את השאלה ושאלתי מדוע לתקן את חוק לתיקון דיני העונשין (עבירות שוחד) ולא לתקן את חוק "עובדי הציבור", כלומר לכלול בהגדרה של עובד הציבור רשימה של עובדי תאגידים המספקים שירותים לציבור. ואילו חה"כ ארזי עמד על ההשלכות שיכולות להיות בחוקים אחרים שגם בהם מופיע המושג של עובד הציבור. שר המשפטים לא החייח בדבריו לנקודות אלה. לדעתי, על נציגי משרד המשפטים לבדוק את ההשלכות הכרוכות בכך. משום שיש דרך פשוטה והגיונית לתיקון המוצע, והיא על ידי תיקון ההגדרה של "עובד הציבור". אם יש צורך נוכל לצמצם את תחולת ההרחבה לחוק זה בלבד.

ב. הלוי: אני מהרהר אם זו הדרך היחידה. החוק הנדון נזקק ל"חוק עובדי הציבור" לצורך הגדרה של "עובד הציבור". הגדרה זו מורכבת, באותו חוק, מ-10 פסקות והיא כוללת לא רק עובדי ציבור במובן המהותי של המלה, כמו, למשל, בודר או "נושא משרה או תפקיד על פי חיקוק". השאלה היא, מה טעם לא להוסיף שם פסקה (11), אם ההגדרה הקיימת לא מספיק רחבה. אחרת נוצר מצב, שעשרה סוגי עובדי ציבור, כמנויים שם, הם לצורך כל חיקוק, ואילו רק הסוג ה-11 כוחו יפה לצורך שוחד בלבד.

א. אנקוריון:

לא נראה לי שעלינו להסתבך עם ההגדרה הכללית של חוק לתיקון דיני העונשין (עובדי הציבור) משנת 1957. שם מוגדר המושג של עובד הציבור לצורך הרבה יותר רחב, לא רק לצורך שוחד. אני מציע שלא נחרק מהענין המיוחד של שוחד, שחוק זה בא לענות עליו. זהו דבר שיכול להופיע בשורת חאגידיים העוסקים בענינים שהחוק מגדירם. אני מציע שלא נחרק מהמסגרת הזאת, אלא ננסה לכלול בה כל אותם סוגי עובדיים שעליהם רוצים אנו להטיל חוק זה.

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

אני מבין שיש הסכמה לכך, כי החאגידיים האלה לא יהיו מנויים בחוספת לחוק אלא

רשימתם תתפרסם בתקנות.

אשר לעצם ההגדרה, אני הצעתי להגיד

"חאגיד ציבורי" ולא סתם "חאגיד", כדי להבדיל מחאגיד פרטי.

א. אנקוריון:

יש גופים לא מעטים הרשומים כחברות פרטיות אבל הם מספקים שירותים לציבור. הוא הדין

באגודות עותומניות.

א. ידין:

אני חושב ש"חאגיד ציבורי" אינו מושג מוגדר. הכוונה כאן לחאגיד המספק שירות לציבור.

י.ה. קלינגהופר:

אינני מתנגד עקרונית למושג "חאגיד ציבורי". הייתי מאושר אילו בטרמינולוגיה המשפטית שלנו היה זה מושג הניתן לפירוש חד-משמעי כמקובל בקונטיננט האירופי. אולם בחוק האנגלי, המיבחנים הקובעים את תחומי המשפט הפרטי ותחומי המשפט הציבורי עדיין אינם מופרדים בצורה ברורה זה מזה, ועל כן שרם הגיעה העת להשתמש בתחיקה שלנו בביטוי "חאגיד ציבורי".

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

אנחנו נסתפק איפוא בהגדרה: חאגיד המספק לציבור שירותים.

אשר להרחבת ההגדרה היו, כאמור, הצעות להוסיף "תרבות" ו"ספורט". חה"כ נחושטן הציע להוסיף שורה של מוסדות ובכלל זה חברות מסחריות. חה"כ תמיר מציע להוסיף: כמשמעותם בחוק מבקר המדינה. היות ומבקר המדינה רשאי לבקר כל גוף שמקבל תמיכה מהממשלה זה יכלול בוודאי 2/3 מכלל המשק בארץ. השאלה היא, מהי מידת ההרחבה שאנו מעוניינים בה.

ח.י. צדוק:

יש איזו אי-אחידות בהגדרה. בריאות, חינוך וסעד הם שלושה מושגים בעלי מכנה משותף. אולם כשאנחנו מגיעים לשיכון נשאלת השאלה: מה עדיף שיכון על חשמל או על מים? יגידו לי שחברת החשמל ו"מקורות" מכוסות כחברות שהממשלה משתתפת בהנהלתן. אולם נתאר לעצמנו שחברת החשמל, עם אותה קונצסיה, היא חברה פרטית והממשלה איננה משתתפת בהנהלתה. התוצאה תהיה שעובדיה חדלים להיות בבחינת עובדי הציבור.

י.ה. קלינגהופר:

ומה עם תחבורה?

ח.י. צדוק:

עלינו לבחון את השאלה הזאת ברגע שאנחנו חורגים מהמסגרת של מוסדות בריאות, חינוך

וסעד.

הקומפלקס השני הוא חברות מסחריות. למשל:

בנק המספק לציבור שירותי בנקאות.

במבט ראשון נראה לי, שאנחנו צריכים

להטיל את החוק הזה על שירותים ציבוריים במובן הרחב של המלה.

ומה לגבי גופים המטפלים בענייני עובדים?

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

זוהי קטגוריה נפרדת.

ח.י. צדוק:

אני מבין שאין התנגדות להוסיף "תרבות" אחרי "חינוך", כי זו אותה קטגוריה. כמו כן מחקבלת על הדעת הקטגוריה של גופים המטפלים בענייני עובדים.

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

אני מבין שזה כולל גם את התאחדות בעלי התעשייה.

י. ארידור:

התכווננו לכלול אותה.

מר שלגי:

אפשר לנסח זאת אחרת: ארגוני עובדים ומעבידים.

ח.י. צדוק:

או: תאגיד של ארגון עובדים ומעבידים.

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

ב. הלוי:

נראה לי שזהו סוג אחר. מה שנוגע לעובדים, יש איזה טעם סוציאלי. זה עולה בקנה אחד עם הרעיון המנחה של החוק, דהיינו: תאגיד המספק לציבור שירותים סוציאליים במובן הרחב של המלה. כלומר, רוצים להגן על העובד לבל ייתקל בפקידים המקבלים שוחד.

אולם, כשאנחנו עוברים לארגוני מעבידים, אלה ארגונים וולונטריים של אנשים בעלי אותו מקצוע או עיסוק. מה באמת ההבדל בין התאחדות בעלי התעשייה לבין ארגון הקבלנים או ארגון של עורכי-דין? יש כאן מין גלישה ממאטריה סוציאלית-ציבורית לכל מיני התארגנויות, וזאת דרך השוויון, כביכול, בין עובדים ומעבידים.

אולי אפשר לומר: תאגיד המטפל בענייני עבודה.

א. אנקוריון:

זה עוד יותר רחב.

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

צריך לזכור שלארגוני העובדים והמעבידים יש כבר מעמד סטטוטורי. למשל: בחוק בחי דין לעבודה. לכן, ההצדקה לגבי אלה היא לאו דווקא הרחבת המושג של שירותים סוציאליים, אלא מדובר בגופים שבחוקים שונים הענקנו להם מעמד.

ח.י. צדוק:

זיהוי הגופים עליהם יחול החוק היה אחד הדברים שהחלטנו בהם. ובאמת, חסר פה "תרבות" למרות שיש "חינוך", וקשה לקבוע את הגבול. אולם אם מקבלים את הקונצפציה שבגוף החוק יפורטו רק סוגי התאגידים ואילו התאגידים עצמם יסוננו אחר-כך בתוספת שתאושר, אנחנו מוכנים לכתוב בחוק פורמולה כללית ביותר, כגון: תאגיד המספק שירותים לציבור. זה אפשר לנו לכלול בעתיד בתוספת, במידת הצורך, תאגידים שלגביהם תתעורר איזו תקלה במשך הזמן.

מר שלגי:

לי יש הצעה בכיוון אחר. לא הייתי רוצה להביא לידי כך שאחד התאגידים שפורט בתוספת, יתעורר לגביו ספק בבית-המשפט אם הוא בכלל שייך לסוג כללי זה שנקבע בחוק. לכן הייתי מוסיף משפט האומר: מי שנקבע לצורך חוק זה רואים אותו כתאגיד כזה וכזה.

ב. הלוי:

אך נלך בדרך של הגדרה כללית אני מציע לשקול את ההגדרה הבאה: עובד של תאגיד

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

המספק לציבור שירותים ציבוריים.

י.ה. קלינגהופר:

הייתי מנסח בערך כך: ועובד של תאגיד, ששר המשפטים, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט, הגדיר אותו, לענין חוק זה, כחאגיד המספק לציבור שירותים ציבוריים.

א. אנקוריון:

ז.א., שר המשפטים יצטרך לעשות קאטאלוג ולהביא אותו הנה לאישור. זה לא נראה לי. אני גם לא חושב שהגדרה כללית תביא לזויכוחים בבית-המשפט. כי אם נאמר "תאגיד המספק לציבור שירותי בריאות", אינני חושב שתתעורר שאלה אם זה חל על קופת חולים או לא. הוא הדין לגבי הינוך וסעד.

אינני רואה מניעה לכלול "שיכון" בקטגוריה נפרדת. ענין השיכון בארץ מאד כאוב והוא מצדיק שיפולו של המחוקק.

אשר ל"ספורט", מתקבל על דעתו לכלול גם גם את הענף הזה בגדר החוק. אך נדמה לי שכאן הכוונה היא לאו דווקא לגבי עובדים אלא לגבי חברי איגודי ספורט, כגון כדורגלנים או כדורסלנים, העלולים לקבל שוחד כדי לעוות תוצאות של משחקים.

בסיכום: בעיני עדיפה הגדרה כללית מאשר קאטאלוג, אשר יכלול בוודאי מאות גופים ששר המשפטים יצטרך להביא הנה לאישור.

ה.י. צחק:

הייתי רצה שח"כ אנקוריון ישתכנע כי הדרך המוצעת היא הנכונה. וברצוני לבחון את הענין משלוש בחינות. ראשית, לדעתי חוק פלילי צריך להיות ברור ולא מעורפל. הציבור צריך לדעת מהו החוק הפלילי.

דבר שני: בית-המשפט, בבואו לשפוט בענינים פליליים, צריך שיהיה לפניו חוק ברור. נוסחה כללית אמנם לא תעזור ספיקות לגבי כמה גופים, כמו קופות חולים או ההסתדרות, שמהותם ברורה, אבל ישאר שטח מעורפל גדול ועצום, ובכל מקרה ומקרה יצטרך בית-המשפט להכנס לבידור עובדתי על מהותו של הגוף, על סוג השירותים שהוא מספק וכו'. דבר שיסיט ויאריך את המשפט העקרי ללא כל צורך.

לכן אנחנו חייבים לקבוע את רשימת הגופים האלה או בחוק עצמו או בכלי אחר של חיקוק.

אשר לשאלה אם להרחיב את ההגדרה ולהחיל

אותה על ספורט ואולי על עוד שטחים. אני כבר שאלתי: שיכון - כן, ותחבורה ציבורית - לא? או: תחבורה ציבורית - כן, וחשמל - לא? אין איפוא מנוס, בבואנו להגדיר את טיב השרות, לנקוט נוסחה כללית, ולתחם סמכות לשר המשפטים, תוך שיחוף אחנו, לקבוע את הגופים במסגרת ההגדרה הכללית. כך גם נשחרר את בית-המשפט מהצורך לערוך בדיקה כלשהי לגבי מהותו של הגוף.

הינו"ר י.ש. בן-מאיר:

אעמיד להצבעה את הצעת ח"כ אנקוריון: לא לנקוט דרך של פירוש הגופים בקאטאלוג.

ה צ ב ע ה

הצעת ח"כ אנקוריון, לא לפרט את הגופים ברשימה, לא נתקבלה

ב. הלוי:

יש לי שאלה קונסטטוציונית. אנחנו המחוקקים. אילו היחה רשימה זו חלק מהחוק, אנחנו היינו מאשרים אותה או משנים אותה. אנחנו מעבירים סמכות תחיקתית לשר המשפטים. באישור הוועדה. אמנם זה נעשה בהרבה חיקוקים, אלא שאנו לא נוכל לנקוט שום יזמה. שיקול הדעת הפוליטי, במובן הרחב של המלה, יהיה מסור לשר המשפטים. הוא יוכל להציע 5 או 6 גופים ולנו אין ברירה אלא לאשר או לא לאשר, אך איננו יכולים להוסיף. נניח ששר המשפטים יאמר: יש מאות חאגידים כאלה, אני מביא לכם היום את החשובים. האם יהיה לגיטימי מצדנו לומר: אם לא תביא לנו רשימה ממצה לא נשאר שום דבר?

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

חברי הוועדה יכולים לבקש להוסיף גופים אלה ואלה, ולמעשה בקשה זו היא תנאי לאישור.

ב. הלוי:

אולי אפשר להסמיק את הממשלה במקום את שר המשפטים?

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

זה לא נהוג.

ישנה שאלה האם להוסיף בסוף "ושלא על-מנת

להפיק רווח".

זה יוציא הרבה גופים חשובים כגון "עמידר" ואחרים.

מר שלגי:

הישיבה ננעלה בשעה 12.40.